स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिकाको

आ.व. २०७९/८० को

बजेट तथा कार्यक्रम

स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिका
सुइजिउला वाई, बाजुरा
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

मिति २०७९ असार १० गते

स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिकाको आ.व.२०७९/०८० को बजेट तथा कार्यक्रम

अध्यक्ष महोदय,

आज यस स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिकाको गरिमामय दोस्रो गाउँसभाको पहिलो अधिवेशनमा उपस्थित भएका छौं । गाउँपालिकाको यस विशेष अवसरमा यहाँहरु सम्पूर्ण सदस्य ज्यू लगायत उपस्थित महानुभावलाई हार्दिक स्वागत गर्दछु । दोस्रो गाउँसभाको पहिलो अधिवेशनमा उपस्थित हुँदै गर्दा यस अवसरमा यो व्यवस्थाका लागि मुलुकमा भएका विभिन्न राजनैतिक परिर्वतनका आन्दोलनमा सहादत प्राप्त गर्नु हुने सम्पूर्ण अमर सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । साथै नेपालको विभिन्न राजनैतिक परिर्वतनका आन्दोलनमा अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्नुहुने सम्पूर्ण नेताज्यूहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु । साथै यस स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिकाको समग्र विकासमा आफ्नो अमूल्य योगदान पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण आदरणीय अग्रजलाई यस गरिमामय सभाबाट स्मरण गर्न चाहन्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

गाउँपालिकाको आगामी आ.व. २०७९/०८० को बेजट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, गाउँपालिकाले बनाएका ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिका, विनियोजन ऐन २०७८ र गाउँपालिकाले लिएको दिगो विकासको लक्ष्यलाई आधार मानी त्यस अनुरुपको बजेट निर्माण गरेको छु । हाल विश्व राजनीतिक परिघटना र प्राकृतिक विपत्ति जस्ता चुनौती संग जुध्दै आगामी आर्थिक बर्षमा अर्थतन्त्रलाई चलायमान गराउनु पर्ने र समग्र विकासलाई माथि उठाउने लक्ष्यका साथ बजेट तयार गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आ.व. २०७९/०८० को बजेट यस सभामा प्रस्तुत गरिरहदा चालु आ.व. २०७८/०७९ को यर्थाथ आर्थिक विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

चालु आर्थिक बर्षमा बिनियोजन वित्तीय समानीकरण पुंजीगत तर्फ, राजश्व बाँडफाँड, चालु शिर्षक तर्फ, सर्शत अनुदान रकम समेत गरेर जम्मा ४३ करोड ६२ लाख ४६ हजार ६८५ रकम मध्ये हाल सम्म रु.२८ करोड २३ लाख ५९ हजार २४७ र ६४.७२ प्रतिशत खर्च भएको र बाँकी सम्पुर्ण खर्चको विबरण असार मसान्त सम्म प्राप्त हुनेछ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को बजेटका उद्देश्य तथा प्रार्थमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु ।

- नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, विभिन्न ऐन, नियामावली, कार्यविधि, निर्देशिकाले र्निदिश्ट गरेका मापदण्डको परिधीमा रहेर यस गाउँपालिका भित्र

बसोबास गर्ने आम नागरिकको कानुन बमोजिमको मौलिक हक अधिकार को संरक्षण हुने र उत्पादन वृद्धीमा प्रोत्साहान गरी आर्थिक जीवन स्तरमा सुधार ल्याउने उद्देश्य रहेको छ ।

- स्थानीय सरकार जनताको सबै भन्दा नजिकको सरकार भएकोले गाउँपालिकाका साना ठुला समग्र आर्थिक सुधार, गुणस्तरीय शिक्षा, स्वच्छ खानेपानी, स्वस्थ स्वास्थ्य सेवामुलक प्रशासनिक संयन्त्र, जवाफदेही जनप्रतिनीधि, शुसासन, समानता, समाबेशी, सहकारीता र सह अस्तित्वको आधारमा आफ्ना कार्यक्रमलाई बजेट मार्फत अगाडी बढाईने छ ।
- यस आ.व २०७९।०८० लाई प्राकृतिक विपद तथा जोखिम न्यूनिकरण र महामारी रोकथाम, भौतिक पुर्वाधार विकास, आर्थिक विकास र सामाजिक विकासको गुणस्तीय सुधारको बर्षका रुपमा लिएका छौ साथै प्राकृतिक विपद् तथा विभिन्न कारणले क्षेति भएका संरचनाको मर्मत सम्भार गर्नका लागि रकम विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिकाले लिएको लक्ष्य अनुसार हाल ५ वटै वडामा सडक सञ्जाल पुगेको र सो सडकलाई मर्मत गरि १२ महिना संचालनमा ल्याउनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगारका कामदारलाई सडकमा लगाउने आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- विद्युत लाईन विस्तार र मर्मत गर्नका रकम विनियोजन गरेको छु ।
- संघिय सरकार र प्रदेश सरकारले विनियोजन गरेको बजेटमा यस स्थानिय तहले समेत साझेदारी गर्नु पर्ने नीतिगत व्यवस्थाका कारण संघ र प्रदेश समपुरक बजेटमा स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिकाले समेत बजेट विनियोजन गर्नु पर्ने हुदा त्यसका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिकालाई सूचना प्रविधिमैत्री वनाउन आवश्यक रकमको विनियोजन गरेको छु ।
- सबै वर्ग जाती, लिङ्ग, धर्म संस्कृती र आधारभुत मौलिक हक अधिकार लाई सुनिश्चित गरिने उद्देश्य लिएका छौं ।
- खडेरी क्षेत्रको पहीचान बोकेको यस गाउँपालिका भित्रको वाई जीउलाको लिप्ट सिँचाई योजनालाई प्रदेश सरकारको लगानीमा कार्य सम्पन्न गराउन आवश्यक पहल गर्नेछु ।
- यस गाउँपालिकामा उत्पादन बढाउन स्याउ, ओखर लगायत फलफूलहरु उत्पादन तथा रोपण गर्न आबश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- कृषि उत्पादनलाई वढावा दिन कृषक पेन्सन कार्यक्रम लागु गर्न आवश्यक बजेटको ब्यावस्था गरेको छु ।
- कृषि र भेटेरीनरीमा आधारित भएर उत्पादन व्यवसायमा लाग्ने युवा, महिला कृषक उद्यमीलाई आवश्यक सहयोग गरिनुका साथै निश्चित मापदण्ड बनाई उन्नत जातको स्याउ ओखर लगाएत अन्य फलफुलका बोटहरु ५० प्रतिशत सौलियत दरमा कृषकलाई वितरण गरिने छ ।
- गाउँपालिका भित्र उत्पादन हुने रैथाने वालिको संरक्षण र उत्पादन गर्न आवश्यक रकमको व्यवस्था गरेको छु ।
- दलित, युवा, बालवालिका, महिला, जेष्ठ नागरीक अपाङ्ग असाय र विपन्नवर्गका नागरिकलाई सशक्तीकरण र आत्मनिर्भर हुने कार्यक्रम लागु हुने गरी आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।

- धार्मिक पर्यटकिय क्षेत्रको प्रचार प्रसार र गाउँपालिकामा लोभ हुदै गएका भाषा संस्कृति, पञ्चेबाजाको संरक्षण र चाडपर्व संचालनका लागि रकम विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका स्थायी खरे घरलाई विस्थापित गर्न आवश्यक पर्ने रकम केन्द्र र प्रदेश सरकार सँग माग गर्ने पहल गरेको छु ।
- विद्यालयलाई गुणस्तरीय प्रगति हाँशिल गर्नका लागि हरित शिक्षालय बनाईनेछ त्यसका लागी आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- अस्थायी टिनका विद्यालयलाई विस्थापित गरी पक्की भवनहरु निर्माण गरिने गरि नीति निर्माण गरिनेछ ।
- विद्यालयमा अध्यापन गराउने गाँउ शिक्षकलाई तलवमानमा वृद्धि गरिनेछ ।
- इसिडि कक्षा सुधारका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- स्वास्थ्य संस्थालाई आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- सामुदायिक वन, सार्वजनिक जग्गाहरुमा वृक्षारोपण गर्न विरुवा र आबश्यक रकमको व्यबस्था मिलाएको छु ।
- विपद व्यवस्थापन र जोखिम न्युनिकरणका लागि विपद कोष स्थापना भएको र सो कोषका लागि आबश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिका भरीका बेरोजगार युवालाई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत विकास निर्माण कार्यमा लगाई रोजगारी दिने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- युवा उद्यमीको साझेदारीमा आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- सरकारी, निजि र सहकारीको साझेदारीमा बाँझो जग्गा उपयोग गर्ने कृषक व्यवसायलाई सहयोग गरिनेछ ।
- जैविक मल उत्पादन र शत्रुजीप व्यवस्थापन र माटो परिक्षणका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- सुत्केरी आमा र नवजात शिशुका नियमित स्वास्थ्य चेक जाँच गर्न गराउन आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- सुत्केरी आमा संग उपाध्यक्ष कोशेली कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- गर्भवती आमाले नियमित स्वास्थ्य चेकजाँच गर्ने गरेमा दुई प्याकेट नुन पाउने व्यावस्था गरेको छु ।
- गाउँपालिकामा रहेको वन क्षेत्रमा हुने आगलागी तथा प्रकोप नियन्त्रणका लागि जनचेतना मूलक कार्यक्रम गर्न रकम विनियोजन गरेको छु ।
- खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- सुशासन कायम गर्नका लागि गरिने विभिन्न किसिमका कार्यक्रम गर्न रकम विनियोजन गरेको छु ।
- कर्मचारीहरुको उच्च मनोवल र सेवालाई थप प्रभावकारी वनाउन आवश्यक छ । हाल गाउँपालिकामा बजेटको कमीका कारण कर्मचारी ब्यवस्थापन र म्याद थप गर्ने कार्य कर्मचारीको कार्यसम्पादनका आधारमा गरिने छ ।

- बाडी, पहिरोले विग्रेका योजना र अधुरा योजना कार्यलाई सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक रकमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- विपद् जोखिममा परेका घर, वस्तीको पुन स्थापनाका लागि साझेदारी रकमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा नयाँ लागु हुने संघ संस्थाका लागि आवश्यक पर्ने रकममा साझेदारी गरिनेछ त्यसका लागि आवश्यक रकमको व्यवस्थापन गरेको छु ।
- सामाजिक संस्थाको लागि आवश्यक रकमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- युवा उद्यमी घुम्ती कोष रकमलाई वढाउने निर्णय गरिएको छ ।
- खेल क्षेत्रमा आवश्यक विकास अगाडी वढाउन एक वृहत्तर खेल मैदानको डिपिआर गरी संघ र प्रदेश सरकार संग माग पेश गरिने छ ।
- पोषण कार्यक्रमका लागि आवश्यक साझेदारी बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- मृतक परिवार संग अध्यक्ष सदभाव कार्यक्रमका लागि आवश्य बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- खाने पानी नपुगेका बस्तीहरुमा खाने पानी पुगाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- खाने तेल उत्पादन गर्न सुर्यमुखी, तोरी, भटमास र ढटेलो खेतिका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- कृषि विमा लागु गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- पशु पालक कृषकलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- दुग्ध जन्य प्रदार्थ उत्पादनका लागि एक घर एक दुहुनु गाई हुनु पर्ने नीति लिइने छ ।
- सुत्केरी महिला र दुर्घटनामा परेको लाई नि:शूल्क एम्वुलेन्स सेवाका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- जिजुवा र भौने सामुदायीक स्वास्थ्यलाई संचालन गर्न आवश्यक बजेटको ब्यावस्था गरेको छु ।
- ७० बर्ष भन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकहरुलाई स्वास्थ्य उपचार गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- गरिब तथा दलित छात्राहरुलाई उच्च शिक्षा अध्यायन गर्न छात्रवृति प्रदान गनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- घरेलु उद्योग खोल्नका लागि प्रोत्साहन गरिने छ ।
- दातृ निकाय संघ संस्थालाई आकर्षित गर्न साझेदारी कोष खडा गरी आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- सेवा ग्राहीलाई सहजताका लागि हेल्पडेस्क स्थापना गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- कणालीको पानी बाट स्वामीकार्तिक मिनरल वाटर उत्पादन गर्न अवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- स्वामिकार्तिक खापर गा.पा.को आफ्नै बजार बनाउन पहल गरिनेछ ।
- धर्मिक पर्यटनका क्षेत्रमा पनि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

यस गाउँपालिकामा संचालित अल्पकालिन र मध्यमकालिन समयमा पुरा गरिने योजनालाई परिलक्षित गरी दिगो विकासका योजना र कार्यक्रमलाई तीव्रताका साथ सम्पन्न गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु । आगामी आर्थिक वर्षको कार्यक्रममा सडक निर्माणमा तिव्रता, पुराना अधुरा योजनाहरुको पुर्णता, प्राकृतिक विपद् तथा जोखिम न्यूनिकरण, व्यवसायिक कृषि उत्पादनमा आधारित, स्वास्थ्य क्षेत्र र शिक्षा क्षेत्रमा सुधार केन्द्रित हुने गरि बजेट विनियोजन गरेको छु । गाउँपालिकाको दिगो विकास र आर्थिक समृद्धिका लागि ल्याईएका योजनाहरु समयमा कार्यान्वयन गर्न नीतिगत स्पष्टता कायम गरी कार्यन्वयन क्षमतामा वृद्धि गरिने छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म यस स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिकाको आय तथा व्ययको विवरण यस सभामा पेस गर्न अनुमति चाहान्छु ।

<u>आम्दानी तर्फ</u>

- संघीय सरकारबाट प्राप्त वित्तिय समानिकरणमा रु.९ करोड ९१ लाख,
- संघिय सरकारबाट सशर्त अनुदान रु.१५ करोड १० लाख,
- संघिय सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रु. ७ करोड १२ लाख
- प्रदेश सरकारबाट समानिकरण अनुदान रु.६८ लाख ४८ हजार,
- प्रदेश सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रु. ८ लाख १८ हजार,
- संघीय सरकार समपुरक अनुदान पुँजीगत १ करोड
- संघीय विशेष अनुदान पुँजीगत रु. २ करोड ६० लाख,
- प्रदेश सरकार समपुरक र विशेष अनुदान पुँजिगत रु.६५ लाख
- आन्तरिक आय रु. ७६ लाख ४५ हजार
- जम्मा आय रु ३७ करोड ९१ लाख ११ हजार रुपैयाँ अनुमान गरिएको मा सोही रकमको को परिधि भित्र रहि विभिन्न शिर्षकहरुमा रकम विनियोजन गरेको छु ।

<u>विनियोजन तर्फ</u>

यस गाउँपालिकामा संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त राजश्व बाँडफाँड, वित्तीय समानिकरण अनुदान, संघीय सरकार सर्शत अनुदान, समपुरक र विशेष अनुदान र गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोत समेतको सम्पूर्ण रकमलाई तपशिल शिर्षकमा बिनियोजन गरेको छु ।

- संघीय सरकारबाट प्राप्त वित्तिय समानिकरणमा रु.९ करोड ९१ लाख,
- संघिय सरकारबाट सशर्त अनुदान रु.१५ करोड १० लाख,

- संघिय सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रु. ७ करोड १२ लाख
- प्रदेश सरकारबाट समानिकरण अनुदान रु.६८ लाख ४८ हजार,
- प्रदेश सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रु. ८ लाख १८ हजार,
- संघीय सरकार समपुरक अनुदान पुँजीगत १ करोड
- संघीय विशेष अनुदान पुँजीगत रु. २ करोड ६० लाख,
- प्रदेश सरकार समपुरक र विशेष अनुदान पुँजिगत रु.६५ लाख
- आन्तरिक आय रु. ७६ लाख ४५ हजार

चालु तर्फ : २६ करोड ४२ लाख ५० हजार
पुँजिगत तर्फ : ११ करोड ४८ लाख ६० हजार विनियोजन गरेको छु ।

यस आ.व. २०७९।०८० मा संन्चित कोषबाट जम्मा रु. ३७ करोड ९१ लाख ११ हजार रुपैयाँ प्रस्ताव गरेको छु । सञ्चित कोषमा हाल समावेश नभएको रकम संन्चित कोषमा रहने अनुमान गरेको छु ।

अध्यक्ष महोदय,

अव म प्रस्ताव गरिएका कार्यक्रमहरुलाई विषयगत क्षेत्रमा विनियोजन गरिएको बजेटको संक्षिप्त विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

१. कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक तर्फ जम्मा रु. ११ करोड ८० लाख

२. भौतिक पुर्वाधार विकास तर्फ जम्मा रु. ९ करोड ६६ लाख ६० हजार

३. आर्थिक विकास तर्फ जम्मा रु. १ करोड ५६ लाख

४. सामाजिक विकास तर्फ रु. १४ करोड ५२ लाख

५. सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र तर्फ रु. ३५ लाख

अध्यक्ष महोदय,

बाजुरा जस्तो दुर्गम जिल्लाको दुर्गम क्षेत्रमा पर्ने यस गाउँपालिकाको सर्वाङगीण विकासका लागि सडक पूर्वाधारलाई अपरिहार्य आवश्यकता ठानी यस गाउँपालिकाको पहिलो गाउँसभाले सवै वडा कार्यालय सम्म सडक सञ्जाल पुर्‍याउने लक्ष्य लिए अनुरुप हाल सवै वडा कार्यालय सम्म सडक

सञ्जाल विस्तार भएकोले अव गाउँपालिकाका मुख्य वस्तीलाई सडक सञ्जालमा जोड्नका लागि यस बर्ष पनि सडक विस्तारलाई प्राथमिकतामा राखेका छौ । गाउँपालिकाको स्रोत साधानबाट तपशिल बमोजिमका योजनाहरु यसै वर्षमा संचालन गरिने छन् ।

अध्यक्ष महोदय,

आ.व. २०७९।०८० को वजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गर्न नसकिएका कार्यक्रमहरु र यस गाउँपालिकाको श्रोत साधनले निर्माण गर्न नसकिने ठुला विकास आयोजनाहरु केन्द्रिय र प्रदेश सरकार संग माग गर्ने गरी पठाउने व्यवस्था मिलाएको छु ।

योजनाहरु देहाय बमोजिम छन :

- गाउँपालीका भरिका सडकहरुलाई स्तरोन्नती गर्न चाहिने बजेट माग गर्ने ।
- माध्यामिक र आधारभुत विद्यालयका भवनहरु निर्माणका लागि आवस्यक बजेट माग गर्ने ।
- गाउँपालिकामा कवर्ड हल निमार्णका लागि केन्द्र तथा प्रदेश सरकारलाई माग गर्ने ।
- खानेपानी, सिँचाई, विद्यालय अन्य योजना निर्माणका लागि केन्द्रिय तथा प्रदेश सरकारसँग माग गर्ने ।

अन्त्यमा

यो बजेट तथा कार्यक्रमको पूर्ण कार्यान्वयन भई समृद्ध र सक्षम गाउँपालिका निर्माणमा सहयोग पुग्नेछ भन्ने आशा लिएको छु । यो वजेट निर्माण गर्ने क्रममा सहयोग गर्नु हुने विभिन्न समितिका पदाधिकारीहरु, कर्मचारीहरु तथा प्रत्येक्ष अप्रत्येक्ष रुपमा सहयोग गर्नु हुने सम्पुर्ण महानुभावहरुमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

धन्यवाद ।

प्रमाणित गर्ने
भरत बहादुर रोकाया
अध्यक्ष